MINISTERSTWO INFORMACJI
I DOKUMENTACJI.

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 19 LISTOPADA 1942r.

/ P o p o ł u d n i o w y. /

I.

Dotyczące Polski.

RABAT po francusku 18.XI.godz.21.3o.
Ks.Kardynał Hlond przybył do Saragossy z Lourdes.Prawdopodobnie uda się On z Hiszpanii do Anglii.

MOSKWA po polsku 18.XI.godz.19.15.
Przemówienie dwóch Rosjan,którzy kolejno wygłosili odezwy do młodzieży akademickiej polskiej.Podkreśliwszy wysiłek młodzieży radzieckiej,mówcy zaznaczyli,iż walka Zw.Radzieckiego przyspieszy wyzwolenie Polski.-Młodzież polska winna wytężyć wszystkie swe siły do walki ze wspólnym wrogiem.Potężna koalicja jest gwarancją zwycięstwa.
Godz.22.15.- Odezwa do Polaków by unikali branki do armii niemieckiej,lub starali się z tej armii uciec przy najbliższej sposobności.

"RADIOSTACJA IM.T.KOSCIUSZKI" po polsku 18.XI.godz.15.1o.
Rozkład niemieckiej machiny wojennej zbliża się szybko i wyraźnie.Niepowodzenia na froncie wschodnim i afrykańskim,wzrastające trudności aprowizacyjne mimo przechwałek o efektownym rabowaniu Ukrainy,idąca ciężka zima,- to wszystko wiele daje do myślenia mieszkańcom Rzeszy i ponure wspomnienia z przed czterech lat osłabiają ich wiarę w zwycięstwo.W tej właśnie chwili najlepszą rolę do odegrania ma Naród Polski.Każdy uczciwy patriota powinien nieustępliwie i twardo zmierzać do swego celu,do podorwania nadwątlonej machiny wojennej Niemiec,a tym samym do wyzwolenia Polski z pod haniebnego jarzma.
W akcji kruszenia niemieckiej machiny wojennej Naród Polski winien manifestować swoją jedność i niszczyć wszelkie objawy wyparcia się swej narodowości,zdarzające się zwłaszcza na Śląsku,wzmacniać solidarność narodową bez której nic można dokonać żadnego owocnego wysiłku bojowego.Tylko tak obrana droga prowadzi do zwycięstwa.
Niech żyje Polska!.
Godz.19.55.- Odezwa do chłopów, wzywająca do masowego wysiłku przeciw najeźdźcy,oraz tworzenia komitetów samoobrony

RADZIANSKA UKRAINA, po ukraińsku 18.XI.godz.23.3o.
Artykuł kandydata nauk Bondarenki/?/.Niemcy przybyli do wschodniej Nadbałtyki w roku 13O2,zaś w 1328r.rycerze teutońscy zajęli ten obszar definitywnie.Ludność miejscowa stawiała opór, Niemcy ponosili porażki,ale wówczas kraj nie był zjednoczony politycznie i musiał upaść.Jeszcze wcześniej zaczęły się zakusy niemieckie na ziemie ukraińskie i białoruskie.Równocześnie na księstwo halicko-wołyńskie napadli od wschodu Tatarzy zaś od zachodu Polacy.Mimo to księstwo znalazło dość sił,dla stawienia oporu także i Niemcom.
W r.1220 przybyli rycerze teutońscy na zaproszenie polskiego księcia Konrada Mazowieckiego i wkrótce rozszerzyli swe posiadanie na Ziemię Dobrzyńską. W 1324 otrzymali oni zadanie rozszerzania swych włości na wschód.Tak to polscy panowie z Konradem Mazowieckim na czele sprowadzili do serca słowiańszczyzny największych jej wrogów.Na szczęście ziemię ukraińską obronił dzielny książę Danyło Romanowicz,który pobił Niemców w r 1238.Oświadczył on,że nie godzi się by naszą ojczyzną władali obcy najeźdźcy.Zwycięstwo ks.Danyła opiewa poeta ukraiński Nykoła Bażanów .Podobnie imperializm niemiecko- faszystowski nie zdoła przekształcić Ukrainy na swą kolonię.
Uwaga: Rozgłośnia nadała następnie tekst listu partyzantów okręgu N.do Stalina oraz pełny tekst mowy Stalina.W zapowiedzi rozgłośni podawany jest czas moskiewski.

WEICHSELSENDER po polsku 18.XI.godz.16.00.
Donoszą z Gen.Gub. że ciągnienie loterii liczbowej odbędzie się w Warszawie w dniu 24.XI. a w Krakowie w dniu 25.XI. Informacji udziela Państwowy Urząd Monopoli.

II.

Z najważniejszych spraw światowych.

ANKARA po francusku 18.XI.godz.19.00.
Z Berna donoszą, że w szwajcarskich kołach istnieje przekonanie, iż wkrótce zostanie mianowany zastępca marsz.Petaina. Nie jest wykluczone że będzie to wojskowy.

RABAT po francusku 18.XI.godz.21.30.
24 lata temu wojska francuskie wkroczyły do Alzacji, witane entuzjastycznie przez miejscową ludność, która od 48 lat czekała na tę chwilę przygotowując sztandary o barwach narodowych francuskich. W tym tryumfalnym wkroczeniu wojsk francuskich brały również udział i wojska amerykańskie. Alzatczycy pozostali wierni Ojczyźnie znosząc w pierwszych szeregach ciężar okupacji. Jak przed 24 laty tak i teraz przygotowują oni sztandary o barwach francuskich, dla entuzjastycznego przyjęcia wojsk, które przyjdą ich uwolnić z pod jarzma okupacji.
Odczytano list gen.Giraud przesłany za pośrednictwem przyjaciela do dzieci generała, który w tym czasie przebywał w obozie jeńców w Niemczech. Generał nakazuje dzieciom by go zastąpiły w misji uwolnienia ojczyzny z pod okupacji wroga. Ponieważ wróg jest silny należy go oszukiwać. Należy w pierwszym rzędzie uwolnić Francję a następnie stworzyć potężną, nowoczesną armię i przystąpić do odrodzenia materialnego i moralnego kraju. Naród żyje, jeśli chce żyć - zakończył list swój generał.

LOZANNA po francusku 18.XI.godz.22.15.
Porównując treść orędzenia Roosevelta i przemówienia Goebbelsa, dochodzi się do wniosku, że obie strony walczące zgodnie przyznają, że koniec wojny jest jeszcze daleki.
Tokio zaprzecza wiadomościom amerykańskim odnośnie swych strat poniesionych w czasie ostatniej bitwy morskiej.

NOWY YORK po francusku 18.XI.godz.18.15.
NYT umieszcza artykuł Mc Cormick poświęcony wysiłkowi wojennemu Stanów. Autorka opisuje swe wrażenia z podróży po kraju. Zaznacza ona, że w wielu dzielnicach powstały nowe frabryki a obok nich nowe miasta, liczące już od 15 do 40.000 mieszkańców. Fabryki te często pracują bez przerwy. Tętno życia nabrało zupełnie innego charakteru niż za czasów pokojowych. Wszędzie widać wielu wojskowych. Udział kobiet w tym wysiłku jest b.znaczny.
NYT podaje reportaż korespondenta z Afryki, który był obecny przy lądowaniu spadochroniarzy w pobliżu granicy algersko-tuniskiej.

WATYKAN po ukraińsku 18.XI.godz.19.45.
Ustępy z przemówienia Papieża poświęconego współżyciu małżeństw. Współżycie to powinno być oparte na wierności nie zewnętrznej, lecz serdecznej i na wzajemnym zaufaniu małżonków i współpracy.

BUKARESZT po rosyjsku 18.XI.godz.20.30.
Przebywający w Sofii gen.rumuński Potopiano/?/ wygłosił w tamt. akademii wojskowej trzeci skolei odczyt na temat udziału armii rumuńskiej w walkach na froncie wschodnim. Odczyty tego generała mają być wydane w postaci broszur w języku bułgarskim. Prasa bułgarska umieściła b.pochlebne sprawozdania o tych odczytach, wyrażając zachwyt nad wkładem Rumunii w wojnę, który w dużym stopniu przyczynił się do utrwalenia nowego ładu.

WEICHSELSENDER po polsku 18.XI.godz.16.00.
Sprawa zabezpieczenia morza przed łodziami podwodnymi niemieckimi nie zaprzestaje zaprzątać umysłów amerykańskich i angielskich kierowników wojny. Dotychczasowe ich zabiegi zakończyły się niepowodzeniem. Narazie wyłoniony został wspólny sztab złożony z przedstawicieli lotnictwa i marynarki, który przygotowuje sposoby obrony. Daily Mail pisze, że wobec wielkich strat na morzu nastroje społeczeństwa angielskiego stale się pogarszają.

Wojna ostatnio przeniosła się do Tunisu, ośrodka najważniejszego kolonii francuskich w półn. Afryce. Spośród trzech posiadłości francuskich w Afryce, Tunis z uwagi na swoje kluczowe położenie oddawna odgrywał w polityce europejskiej niepoślednią rolę. Pomiędzy Sycylią a czarnym lądem, Morze Śródziemne wynosi 140 km. szerok. i dzieli się ono na 2 basony: zachodni i wschodni. Włoska Sycylia i wyspa Pantaleria z jednej strony, a francuska Bizerta z drugiej strony są ważnymi punktami strategicznymi które były zawsze przedmiotem bacznej uwagi zainteresowanych państw. Na te wrażliwe punkty, a zwłaszcza na posiadanie Bizerty, skierowane były od niepamiętnych czasów zakusy rozmaitych imperiów. O Tunis trwały walki w czasach starożytnych i średnich, a w czasach nowożytnych. Bey Tunisu musiał złożyć hołd Francji i od tego czasu granice francuskich posiadłości sięgały aż do włoskiej Trypolitanii. Fakt ten był punktem zwrotnym w polityce włoskiej, która przestała oglądać się na Paryż a zbliżyła się do Austrii. Tunis posiada klimat łagodny i kultura roślin zbożowych daje tam dobre wyniki. W ub. wieku Tunis był rajem dla piratów, lecz rząd francuski ukrócił bandytyzm i wprowadził porządek, który przyniósł duże korzyści temu krajowi. W następstwie pieczołowitej opieki Francji, Tunis wszedł w orbitę międzynarodowych stosunków gospodarczych i zajął w nich poważną pozycję. Na teren Tunisu przybyły obecnie wojska niemieckie i włoskie i zbliżająca się walka zadecyduje o tym, czy kraj ten nadal będzie należał do Francji.

Poraz pierwszy w dziejach Stanów Zj. 8-miu senatorów siłą zostało sprowadzonych na posiedzenie Senatu. Zarządzenie to wydał Sumner Welles podsekretarz stanu spraw zagranicznych. W posiedzeniu tym uczestniczyło tylko początkowo 48 senatorów.

Dnia 24. bm. odbędzie się zebranie portugalskiego przedstawicielstwa narodowego. Prezydent Portugalii wygłosi orędzie do narodu.

RADIO METROPOL po ukraińsku 18.XI. godz. 16.30.

Cofające się wojska niemieckie w północnej Afryce stoczyły bój z wojskami brytyjskimi pod Derną. Ruch wojsk bryt. uległ poważnemu osłabieniu, wobec oddalenia się od baz zaopatrzenia.

III.

O g ó l n e.

ZEESEN po ukraińsku 18.XI. godz. 15.00.

Wojska niemieckie zajęły na wschodzie znaczną część obszaru potrzebnego do zorganizowania państwa zgodnie z zasadami ustroju politycznego Rzeszy. Zamierzenia niemieckie na wschodzie są niezachwiane i dążą do takiego osłabienia armii czerwonej i państwa sowieckiego, by przestało ono być groźne dla narodów europejskich. Naród niemiecki jest przekonany o słuszności celów takiej wojny i nadal jest skłonny ponosić ofiary. Jest on bowiem awangardą narodów Europy.

WEICHSELSENDER po rosyjsku 18.XI. godz. 15.45.

Komunikat fiński podaje, że w Zatoce Fińskiej zatopiono 3 łodzie podwodne sowieckie.

RADIO METROPOL po rosyjsku, 18.XI. godz. 16.00.

Zwraca uwagę fakt, że w armii sowieckiej, zwłaszcza w jednostkach liniowych niema zupełnie Żydów. Widocznie wolą oni toczyć walkę o panowanie komuny mięsem armatnim nie żydowskim.

Po ukraińsku 16.30. - Zbiegowie ze Zw. Sowieckiego opowiadają, że na kolejach sowieckich panuje nieopisany chaos. Oświadczenie Stalina, że utratę Donbasu zastąpi okręg kuźniecki jest nonsensem. Zw. Radziecki zdąża do swojej zguby. Inni zbiegowie opowiadają, że bolszewicy w czasie cofania się z Kaukazu zachowywali się tak, jak gdyby wogóle nie spodziewali się tam powrócić. Palili oni żywcem więźniów politycznych i zabijali ludzi.

Minister Rzeszy dla Ukrainy zarządził na obszarze na wschód od Dniepru wymianę rubli sowieckich. W terminie do 6 bm. Wprowadzenie karbowańców we wschodniej części Ukrainy jest wyrazem troski władz niemieckich w zakresie ekonomicznej sytuacji mieszkańców Ukrainy. Wprowadzenie karbowańców zabezpieczy ludność ukraińską przed stratami materialnymi na wypadek machinacji bolszewickich.

IV.

Z ostatniej chwili.

RABAT po francusku 19.XI.godz.13.30.

W piątą rocznicę wstąpienia na tron sułtana Marocca odbyły się uroczystości, podczas których w obecności gen. Pattona, gen. Nugues oświadczył, że prez. Roosevelt wzruszony trudnościami aprowizacyjnymi w Maroccu w ostatnich 2-ch latach postanowił zarządzić dostawy wyrobów bawełnianych, cukru, herbaty i innych produktów. Jednakże rozmiary tych dostaw muszą być ograniczone ze względu na konieczność dania pierwszeństwa dostawom wojskowym.

Hiszpańskie koła wojskowe wyjaśniają, że zarządzenia mobilizacyjne w Hiszpanii spowodowane zostały zmienioną sytuacją militarną na pograniczu pirenejskim.

Znany publicysta turecki Saydak, który uważany jest powszechnie za wyraziciela opinii kół urzędowych podkreśla w dzienniku Akab, w związku ze zmienionymi warunkami, że Turcja w każdym razie zachowa i na przyszłość absolutną neutralność. Saydak przypomina, że w myśl traktatu w Montreux cieśnicy Dardanelskie otwarte są dla statków handlowych bez względu na charakter przewożonego ładunku i uważa, że niewątpliwie dziś gdy Morze Śródziemne jest już niemal całkowicie bezpiecznym szlakiem, wszelkiego rodzaju dostawy dla Rosji będą znacznie wzmożone.

Jakkolwiek nie zostało to ujawnione w żadnym oficjalnym komunikacie, zdaje się jednak nie ulegać wątpliwości, że na ostatnim posiedzeniu rady ministrów w Vichy rozważano kwestję zasadniczych stosunków między Francją a Niemcami, Włochami i Hiszpanią.

Wg. wiadomości nadchodzących z Berna i Ankary, Rosjanie koncentrują wielkie ilości wojsk w 6-ciu punktach: 1/ na odcinku Astrachań-Stalingrad, 2/ na odcinku Woroneż-Don, 3/ w rej. Rżewa, 4/ w rej. Ostaszkowa, 5/ w rej. Starej Russy i 6/ w rej. Leningradu. Eksperci podkreślają, że wszystkie te koncentracje przeprowadzane są w pobliżu jezior, albo też większych rzek i wnoszą stąd, że Rosjanie czekają tylko na zamarznięcie wód, by przejść do wielkiej kontrofensywy, może równocześnie na całej długości frontu. Z drugiej strony koła neutralne podają, że w Berlinie obecna sytuacja pod Stalingradem uważana jest za prowizoryczną i że operacje na Kaukazie mają trwać do 15. grudnia. Wg. tychże wiadomości Wołga pod Stalingradem pokryła się już lodem.

ROZGŁOSNIE AMERYKAŃSKIE : depesze.

- Moskwa donosi, że w Ajaccio zabity został oficer włoski, zaś w Bonifaccio podpalono składy benzyny.

Korespondenci:

G. Parr, i W. Burdett, Kair: - Niemcy przygotowują się do stawiania oporu, który umożliwiłby wycofanie gros sił wgłąb Tripolitanii, w punkcie leżącym o 20 mil od wybrzeża, zaś o 50 mil na południe od Benghazi. W pobliżu Benghazi lotnictwo nasze zniszczyło szereg niemieckich samolotów transportowych z ładunkami benzyny. W szczególności zestrzelono 13 samolotów, zaś uszkodzono dalszych 20. Wczoraj wieczorem zatopiono niemiecki statek cysternę z dużym ładunkiem benzyny. Wkrótce rozpocznie się nowa faza kampanii, gdy Niemcy będą usiłowali stawiać opór zapewne w pobliżu El Agheila, zaś VIII Armia zakończy niezbędną reorganizację dla rozpoczęcia marszu wgłąb Tripolitanii.